

بنامشکوهتبع اسلام

اندیشه جهانی و آزادی باورها در پزشکی تمدن اسلامی

ترجمه

ماکس وایرهارت

ترجمه

قربان بهزادیان نژاد

استاد سابق دانشگاه تربیت مدرس

تهران، ۱۳۹۷

پژوهشکده تاریخ اسلام

اندیشه جهانی و آزادی باورها در پزشکی تمدن اسلامی

مؤلف: ماکس مایرهوف

ترجمه: قربان بهزادیان نژاد

ناشر: پژوهشکده تاریخ اسلام

مدیر نشر: خلیل قویدل

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰

چاپ و صحافی: چاپ تقویم

ردیف انتشار: ۸۵

۴۹۰۰۰ تومان

کلیه حقوق باقی مانده پژوهشکده تاریخ اسلام محفوظ است

خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید پاسپور، خیابان رستگاران، شهر روز شرقی، شماره ۹

تلفن ۳ - ۸۸ ۷۶۸۱ - ابر: ۸۸۶۷۶۸۶۰

web: www.potab.ir

سرشناسه:

مایرهوف، ماکس، ۱۸۷۴ - ۱۹۴۵ م.
Meyerhof, Max

عنوان و نام پدیدآور:

اندیشه جهانی و آزادی باورها در پزشکی تمدن اسلامی /
نویسنده ماکس مایرهوف؛ ترجمه قربان بهزادیان نژاد.
تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام، انتشارات، ۱۳۹۷.
۲۲۸ ص.

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان اصلی: Studies in medieval Arabic medicine:
theory and practice, 1984.

یادداشت:

کتابنامه.

یادداشت:

نماینه.

موضوع:

پزشکی عربی - تاریخ

موضوع:

Medicine, Arab -- History

موضوع:

یهودیان - پزشکی - تاریخ

موضوع:

Jews -- Medicine -- History

شناسه افزوده:

بهزادیان نژاد، قربان، ۱۳۳۴ - مترجم

شناسه افزوده:

پژوهشکده تاریخ اسلام

رده بندی کنگره:

۱۳۹۷ الف ۸/م ۲/۱۴۲ R

رده بندی دیویی:

۶۱۰/۹۱۷۴

شماره کتابشناسی ملی:

۵۴۵۹۸۲

سخن اول

تاریخ هر امت و جامعه‌ی بین‌المللی و تمدن آن است. به همین دلیل، علم تاریخ در میان علوم، جایگاهی ویژه یافته است. جامه اسلامی به عنوان یک امت جهانی، دارای چهارده قرن سابقه تاریخی با ابعاد و عناصری روشن بدون ابهام است. اهمیت این پیشینه تاریخی و ابعاد گوناگون آن، مانند فرهنگ، تمدن، علوم، اخلاق، فلسفه و هنر و نقش بی‌بدیل آن در تمدن جهان معاصر، تلاش گسترده دانشگاه‌ها و دانشمندان غربی را نیز در راه تحقیق و مطالعه این تاریخ عظیم برانگیخته است؛ تا بدان پایه که معتبرترین منابع و اطرافات پژوهشی در حوزه‌های گوناگون تاریخ اسلام را در مراکز علمی غرب می‌توان سراغ گرفت.

به رغم توجه ویژه پژوهشگاه‌های دنیای غرب به اسلام، دست ناتوانی ذاتی آنها از شناخت اسلام ناب و حقیقی - به دلیل عدم دسترسی مستقیم و به دور از تشریف به منابع اصیل، و لاجرم اطلاع محدود پژوهشگران از زمینه‌ها و پسرزمین‌های یک تحقیق علمی جامه، آغاز حرکتی اساسی و همه جانبه از سوی دانشمندان اسلامی به منظور تصحیح و تکمیل تلاش‌های گذشته ضروری است. اگر این حرکت، گسترده، غنی و متکی بر پیشرفته‌ترین روش‌های پژوهشی آغاز شود، بی‌شک تغییرات بنیادی در مسیر این گونه مطالعات در پژوهشگاه‌های مهم دنیا در زمینه تاریخ اسلام و مسائل مختلف آن دور از دسترس نخواهد بود.

هدف اساسی از تأسیس پژوهشکده تاریخ اسلام - که هم اکنون در آغاز راه است - گام زدن در راه تحقق این آرمان می‌باشد. این پژوهشکده با همت و پیگیری استادان ارزشمند تاریخ اسلام و

رشته‌های پیوسته به آن، آغاز به کار کرده و برای نیل به اهداف مقدس خود، آمادۀ همکاری با همۀ کسانی است که به این اهداف ایمان دارند. از این رو، پاسخگویی به هزاران پرسش را که در خلال مطالعه ۱۴ قرن تاریخ اسلام مورد توجه خواننده و به خصوص پژوهشگران قرار می‌گیرد، وجهۀ همت خود قرار داده است. تحقق این مهم با روش‌های گوناگون دنبال می‌شود، که نشر آثار پژوهشی استادان و کارشناسان - به صورت تألیف و یا ترجمه - مانند اثر حاضر، از جمله آنهاست. البته برنامه‌هایی همچون تشکیل کارگاه‌های تخصصی، نشست‌های علمی تخصصی و حمایت از پروژه‌های پژوهشی مورد نیاز، نیز برای تحقق هدف یاد شده در حال پیگیری و اجراست که ضرورت دارد کیفیت و کمیت آنها افزایش یابد.

این مرکز، هم‌اکنون با شش گروه علمی و زیر نظر شورای علمی فعالیت می‌کند، که ان‌شاء‌الله به زودی تعداد آن‌ها به دوازده برابر افزایش خواهد یافت. از جمله اقدامات کم‌سابقه پژوهشکده، تأسیس دانشنامه جغرافیای طبیعی جهان اسلام است که بزودی اولین مجلد آن عرضه خواهد شد. این دانشنامه با ریاست یکمؤید استادان، هر هفت گروه علمی مشغول فعالیت است و هزاران مدخل را - تاکنون - همراه با منابع اصلی آن پایگاه اینترنتی عرضه کرده است تا دسترسی محققان به منابع را آسان کند.

پژوهشکده تاریخ اسلام به وسیله پایگاه، میراث خود با همه پژوهشگران و علاقه‌مندان به مطالعه در سراسر جهان پیوند برقرار می‌کند. این پایگاه، علاوه بر انعکاس همه فعالیت‌های این مرکز علمی، بازتاب‌دهنده فعالیت‌های علمی انجام شده توسط مراکز و اشخاص دیگر در این رشته است. با فعال شدن پایگاه مزبور، دسترسی پژوهندگان به مرکزی جامع و هماهنگ، که انعکاس‌دهنده همه آثار موجود در زمینه تاریخ اسلام باشد، میسر خواهد شد.

علاوه بر آن، هم‌اکنون کتابخانه تخصصی (حقیقی و مجازی) فعال است. به تدریج فعال‌تر خواهد شد. از خداوند بزرگ، برای این تلاش و همه تلاشگران در راه حقیقت، آرزوی موفقیت می‌کنم.

سیدهای خامنه‌ای

رئيس پژوهشکده تاریخ اسلام

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه مترجم
۱۹	پیشگفتار مؤلف
۲۳	پی‌نوشت
۲۵	مسیحیان و نهضت ترجمه (نگاهی نوبه زندگی سیر اسحاق و زمانه وی)
۲۷	۱. افزودنی‌هایی به زندگینامه حنین
۳۰	۲. حنین و ترجمه‌های جالینوسی
۵۰	۳. مترجمان
۶۱	۴. حامیان و دوستان مترجمان
۶۸	۵. کتاب‌های جالینوس و مدرسه اسکندریه
۷۴	پی‌نوشت
۸۱	تاریخ درمان تراخم در عهد باستان و در دوره میانه اسلامی
۸۱	۱. دوره یونانی (قرن پنجم پیش از میلاد)
۹۴	۲. دوره اسلامی
۱۰۲	۳. درباره انواع تراخم و درمان آن

۴. دربارهٔ مژه‌های زائد (تریسیازیس و دیستیشیازیس) و درمان آن ۱۰۷
۵. دربارهٔ مژه‌های وارونه‌شده و درمان آن ۱۱۲
۶. دربارهٔ پانوس و راه‌های درمان آن ۱۱۲
۷. شرح پیرتومی پانوس و جراحی آن ۱۱۶
- بی‌نوشت ۱۲۶
- نقش ابن حبیع پزشک سلطان صلاح‌الدین در انتقال پزشکی یونانی به عرب‌ها ۱۴۷
۱. دلیل ضرورت شناخت علل رکود [فساد] و از بین رفتن هنر پزشکی و ۱۴۹
۲. شرح ۱۵۷
- خلاصهٔ عربی تعاریف پزشکی فلسفی ۱۶۳
۱. الروضة الطیبه ۱۶۵
- بی‌نوشت ۱۷۲
- سی‌وسه مشاهدهٔ بالینی رازی (تقریباً ۹۰۰م) ۱۷۷
- الف. زندگینامهٔ رازی ۱۷۷
- ب. الحاوی ۱۷۹
- ج. متن حاوی مشاهدات بالینی ۱۸۵
- همه‌گیری‌ها ۲۰۲
- د. اظهارات تکمیلی ۲۰۴
- و. بعضی از نمونه‌هایی که رازی به‌عنوان درمانگر روشن کرده است ۲۰۹
- نکته ۲۱۱
- بی‌نوشت ۲۱۲
- ابن‌نفیس و نظریه گردش خون ۲۳۳
- الف. مقدمه ۲۳۳
- ب. شرحی کوتاه از زندگی ابن‌نفیس در دمشق و قاهره در طول قرن هشتم میلادی ۲۳۶

۲۳۷	ج. زندگینامه ابن نفیس با توجه به نوشته‌های صفدی و عمری
۲۴۳	د. مروری کوتاه بر آثار ابن نفیس
۲۴۴	و. شرح ابن نفیس بر کالبدشناسی ابن سینا
۲۴۶	۱. از مقدمه نویسنده
۲۴۶	۲. تشریح رگ‌های ریوی
۲۴۸	نتیجه‌گیری
۲۵۳	پی‌نوشت
۲۵۷	پزشکان یهود دوره میانه شرق نزدیک در منابع عربی
۲۸۴	پی‌نوشت
۲۸۹	ابن‌میمون در برابر جالینوس - فلسفه و خلقت
۲۸۹	مقدمه
۲۹۹	پی‌نوشت
۳۰۱	نقد موسی بن میمون بر برخی نظریات جالینوس در فاعله و الهیات
۳۲۵	نمایه